

БАЙГАЛЬ ОРЧИН, АЯЛАЛ
ЖУУЛЧЛАЛЫН ЯАМ

ОРЧНЫ БОХИРДЛЫГ БУУРУУЛАХ
ҮНДЭСНИЙ ХОРОО

АГААРЫН БОХИРДЛЫГ БУУРУУЛАХ ЧИГЛЭЛЭЭР ХЭРЭГЖҮҮЛЖ БУЙ АЖЛЫН ТАЛААРХ МЭДЭЭЛ

ОРЧНЫ БОХИРДЛЫГ БУУРУУЛАХ ҮНДЭСНИЙ ХОРООНЫ
НАРИЙН БИЧГИЙН ДАРГА БӨГӨӨД АЖЛЫН АЛБАНЫ ДАРГА
Б.АЛТАНЗУЛ

2022.03.09

АГУУЛГА

1

Агаарын бохирдлын эх үүсвэр

2

ОББҮХ-ны 2021 оны үйл ажиллагаанд агаарын бохирдлыг бууруулах чиглэлээр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ

3

2022 онд агаарын бохирдлыг бууруулах чиглэлээр төлөвлөсөн арга хэмжээ

4

Цаашид хэрэгжүүлэх арга хэмжээ

ОРЧНЫ БОХИРДЛЫГ БУУРУУЛАХ
ҮНДЭСНИЙ ХОРОО

СУУРИН ЭХ ҮҮСВЭР

Ердийн зуух
Халаалтын зуух

АЧСБ-д:
195992 ердийн зуух,
182 усан болон уурын халаалтын
зуух /100кВт/

ДЦС, ДС

ТЭЦ-2, 3, 4
Амгалан, Налайх,
Багануурын дулааны станц
Баянхошуу, Сэлбэ дэд төвүүд

Хог хаягдал

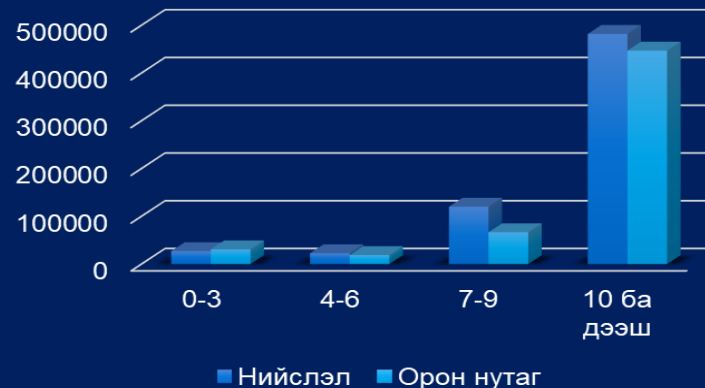
Хөрсний
эвдрэлээс үүдсэн
тоос шороо

ТҮЛШ

Нийт **5,638,615** тонн түүхий нүүрс
727,370 тонн сайжруулсан түлш
68000 тонн мидлинг хэрэглэж байна

ХӨДӨЛГӨӨНТ ЭХ ҮҮСВЭР

ТЭЭВРИЙН ХЭРЭГСЛИЙН НАСЖИЛТ

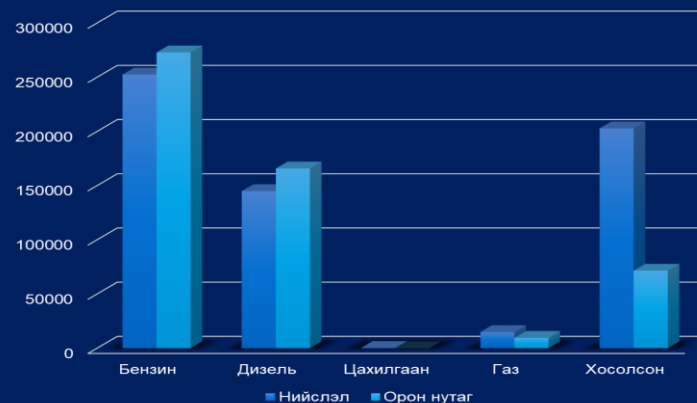

Нийт: 1,216,040

Нийслэл: **652,257 /53.6%/,**

Орон нутаг: **563,783 /46.4%/**

ТЭЭВРИЙН ХЭРЭГСЛИЙН ШАТАХУУНЫ ТӨРӨЛ

0-3	Нийслэл 27,167 /2.2%	Орон нутаг 30,955 /2.5%
4-6	Нийслэл 22,786 /1.9%	Орон нутаг 18,935 /1.5%
7-9	Нийслэл 120,281 /9.9%	Орон нутаг 66,797 /5.5%
10- ↑	Нийслэл 482,023 /39.6%	Орон нутаг 447,096 /36.7%

Бензин	Нийслэл 252,578 /22.2%	Орон нутаг 272,998 /24.0%
Дизель	Нийслэл 145,068 /12.8%	Орон нутаг 165,922 /14.6%
Цахилгаан	Нийслэл 378 /0%	Орон нутаг 67 /0%
Газ	Нийслэл 15,009 /1.3%	Орон нутаг 9,661 /0.8%
Хосолсон	Нийслэл 202,844 /17.8%	Орон нутаг 71,627 /6.3%

ШАТАХУУН

Улсын хэмжээнд 2021 оны байдлаар нийт **1,236,531** тонн шатахуун импортлон хэрэглэснээс **K5 /Евро-5/** стандартын автобензин **30972** тонн, дизелийн түлш **114,517** тонн, нийт **145,489** тонн тус тус байгаа нь нийт шатахууны **12 хувийг** эзэлж байна.

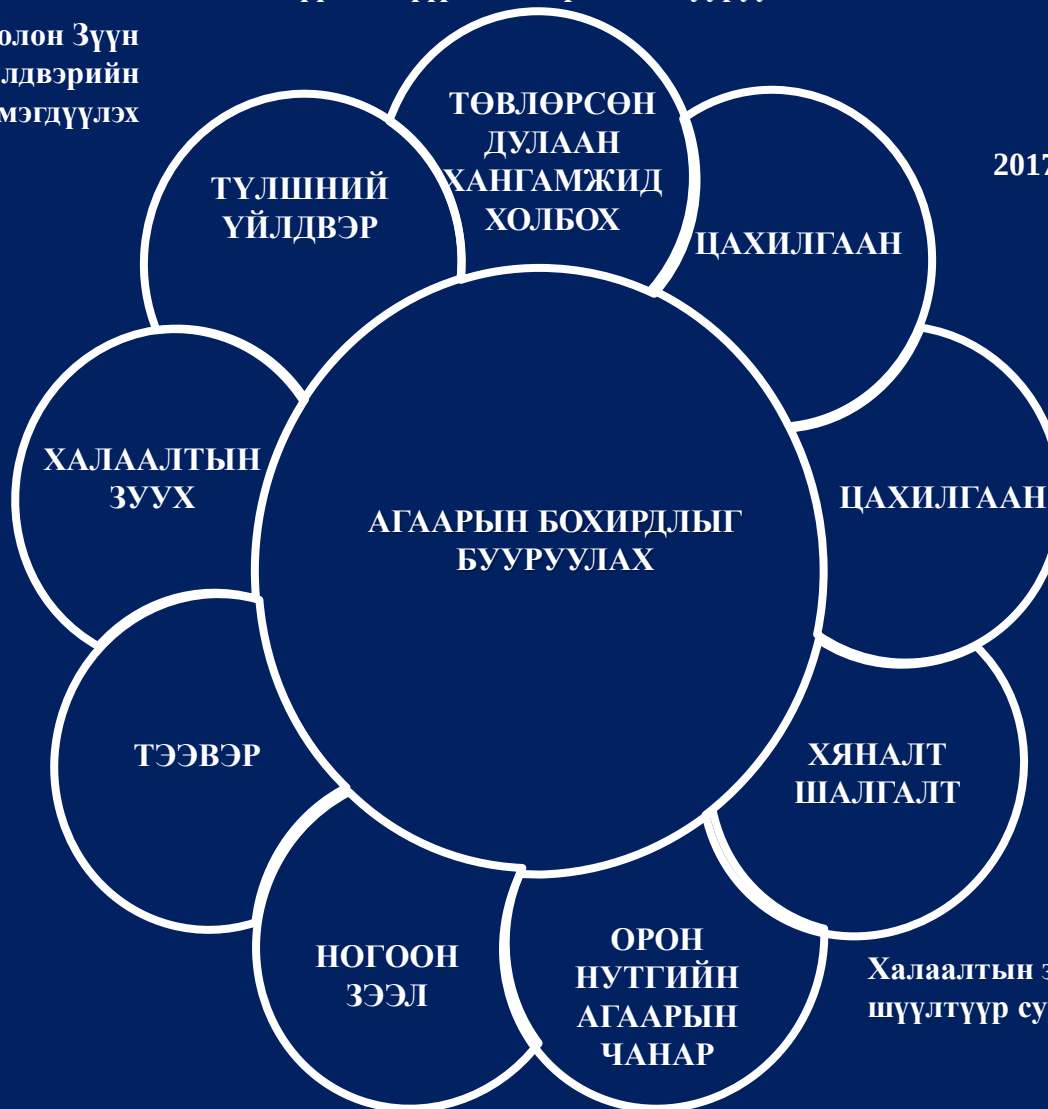
КОВИД-19 ЦАР ТАХЛЫН ҮЕД БОЛОН 2017-2021 ОНД АГААРЫН БОХИРДЛЫГ БУУРУУЛАХ ЗОРИЛГООР УЛСЫН ТӨСВӨӨР ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН ТОМООХОН АРГА ХЭМЖЭЭ

2021 онд нийслэлд 44 байгууллагын халаалтын зуухыг
буулгаж төвлөрсөн дулаан хангамжид холбож, 8833тн/жил
түүхий нүүрсний хэрэглээг бууруулсан

2020-2021 онд Баруун болон Зүүн
бүсийн СШТ-ний үйлдвэрийн
хүчин чадлыг нэмэгдүүлэх

2019-2021 онд 36 байгууллагын
халаалтын зуухнуудыг буулгаж,
цахилгаан болон хийн халаалтад
шилжүүлэх

Нийтийн тээврийн хэрэгслээс
ялгарах утааг багасгах арга
хэмжээ
DPF шүүлтүүр суурилуулах

2017-2021 онд шөнийн тарифын хөнгөлөлт

2020-2021 онд цахилгаан
дамжуулах шугамын өргөтгөл

Мэргэжлийн хяналтын нэгж
ажиллуулах

Халаалтын зуух, дулааны станцын зууханд
шүүлтүүр суурилуулах

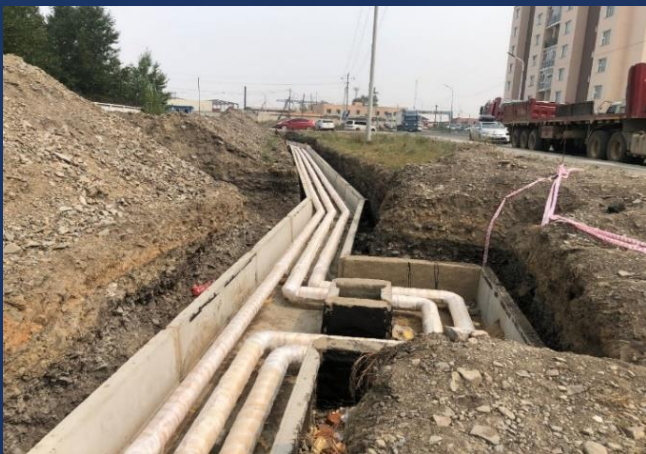
- Халаалтын зуухыг буулгаж, хэрэглэгчдийг төвлөрсөн дулаан хангамжид холбох, байгаль ээлтэй технологиор шийдэж агаарын бохирдлыг бууруулна.

2019 онд тусгай зөвшөөрөлтэй дулаан үйлдвэрлэх, түгээх зориулалттай **645** халаалтын зуух байсан.

ОРЧНЫ БОХИРДЛЫГ БУУРУУЛАХ
ҮНДЭСНИЙ ХОРОО

Нийслэлийн агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд түүхий нүүрс хэрэглэдэг халаалтын зуухыг буулгаж, төвлөрсөн дулааны хангамжинд холбох техникийн боломж бүрдүүлэх

БАЙРШИЛ: БЗД, ХУД

- 44 барилга байгууламж төвлөрсөн дулаанд холбогдсон
- 8833 тн/жил түүхий нүүрсний хэрэглээг бууруулна
- 2000 орчим хүүхдийн эрүүл, аюулгүй орчинд сурч боловсрох нөхцөл сайжирсан

- 2020-2021 онд нийт 18 сургууль цэцэрлэгийн нам даралтын халаалтын зуухыг хий болон цахилгаан халаалтад холбосон.

Цаашид:

- Шадар сайдын 2020 оны 123 дугаар тушаалын хэрэгжилтийг хангаж ажиллах
- 164 нам даралтын халаалтыг зуухыг буулгаж, төвлөрсөн дулаан хангамж, цахилгаан, хий болон бусад боломжит эх үүсвэрээр халаалтыг шийдвэрлэх

**2020-2021 оны халаалтын улиралд
662 мянган тн
түлш борлуулсан.**

PM 2.5 49%

PM 10 90%

**2021 онд 188
мянган
яндан**

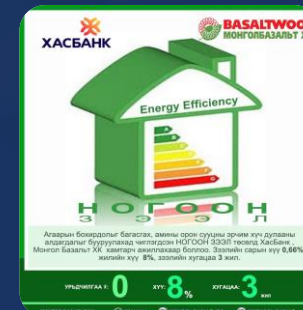
/63000 АЙЛ ӨРХӨД УГААР МЭДРЭГЧ СУУРИЛУУЛЖ, СҮЛЖЭЭНД ХОЛБОХ

2020 оны 9-11 сард **229** хүн угаарын хийн хордлогод өртсөн

2021 оны 9-11 сард **119** хүн угаарын хийн хордлогод өртсөн нь 2021 онд өмнөх оны
мөн үеэс **52%** буурсан

Бүтээгдэхүүний төрлийг нэмэгдүүлж **25** болгов.
Иргэн – 10, ААН - 15

Хамгийн их авч байгаа зээлийн төрөл нь **эко ариун**
цэврийн байгууламж, цахилгаан халаагуур,
дулаалгын материал, унадаг дугуй байна.

ОЛОН УЛСЫН БАЙГУУЛЛАГУУДАЙ ХАМТРАН АЖИЛЛАХ ХҮРЭЭНД 2021-2022 ОНД ХЭРЭГЖИЖ БУЙ АЖИЛ

Эрдэм шинжилгээ, судалгааны тэргүүлэх чиглэл тодорхойлох, Орон тооны бус Эрдэмтдийн зөвлөл байгуулах, уур амьсгалын өөрчлөлтийг бууруулахад хүүхэд, залуучуудын санаачилгыг дэмжих, www.agaar.mn болон www.agaarneg.mn платформыг хөгжүүлэх

Нацайх дүүрэг, БЗД-ийн Шархад орчимд агаарын чанарыг хянах иж бүрэн автомат суурин харуул суурилуулах

УБ хотын агаарын чанарыг сайжруулах хөтөлбөрийн хүрээнд боловсрол, сургалт, сурталчилгааны ажил

2022 он

Агаарын бохирдлыг бууруулах чиглэлээр хэрэгжүүлэх арга хэмжээ

1

Аймгуудын нам даралтын зууханд шүүлтүүр суурилуулах

2

Агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд хяналт шалгалт хийх, тоосны хэмжилтийн багаж худалдан авах

3

Нийслэлийн Авто тээврийн хэрэгслээс ялгарах бохирдуулагч бодисын хэмжээг бууруулах

4

АЧС-х бүсийн нам даралтын халаалтын зуухыг буулгаж эрчим хүчний хэмнэлттэй цахилгаан халаагуур, хийн зуухаар солих

5

Таван толгой түлшийн сайжруулсан шахмал түлшний үйлдвэрт дэмжлэг үзүүлэх

6

Шаардлага хангасан сайжруулсан шахмал түлшний 3 үйлдвэрт дэмжлэг үзүүлэх

7

Аймгийн төв, 10000-с дээш хүн амтай суурин газарт нийт 4 ширхэг агаарын чанарын суурин харуулын станц байгуулах

8

Аймгуудад тоосонцор хэмжигч зөөврийн багаж, лед дэлгэцийн сэлбэг хэрэгсэл худалдаж авах

9

Нийслэлд ажиллаж буй агаарын чанарын автомат суурин харуулд шаардлагатай анализатор, сэлбэг худалдан авах

10

6 аймгийн зорилтот бүлгийн айл өрхүүдэд угаарын хийн мэдрэгч суурилуулж, сүлжээ бий болгох

11

Стандартын шаардлагад нийцээгүй шатахууны импортод хяналт тавих

12

Шадар сайд болон БОАЖ-ын сайдын тушаалын дагуу нэгдсэн хяналт шалгалт хийх /2022 оны 1 сард дууссан /

АГААРЫН ТУХАЙ ХУУЛЬД ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ

- АЧСБ-д Евро-5 ангиллаас доош чанарын бензин, дизель түлш худалдан борлуулахыг хориглох эрх зүйн орчныг бүрдүүлэх
- Гэр хорооллын айл өрхөд хийн үнийн тарифын хөнгөлөлт үзүүлэх эрх зүйн орчныг бүрдүүлэх
- Аймгуудад агаарын чанарыг сайжруулах бүсийг шинэчлэн тогтоох, бүсэд мөрдөх журмыг шинэчлэн боловсруулах

ХӨРС ХАМГААЛАХ, ЦӨЛЖИЛТӨӨС СЭРГИЙЛЭХ ТУХАЙ ХУУЛЬ

- Нийслэл, орон нутагт хөрсний нянгийн болон хүнд металлын бохирдлыг бууруулах бүсийг тогтоох, бүсэд мөрдөх журмыг боловсруулан батлуулах эрх зүйн орчин бүрдүүлэх

ТЭЭВРИЙН ТУХАЙ ХУУЛЬ

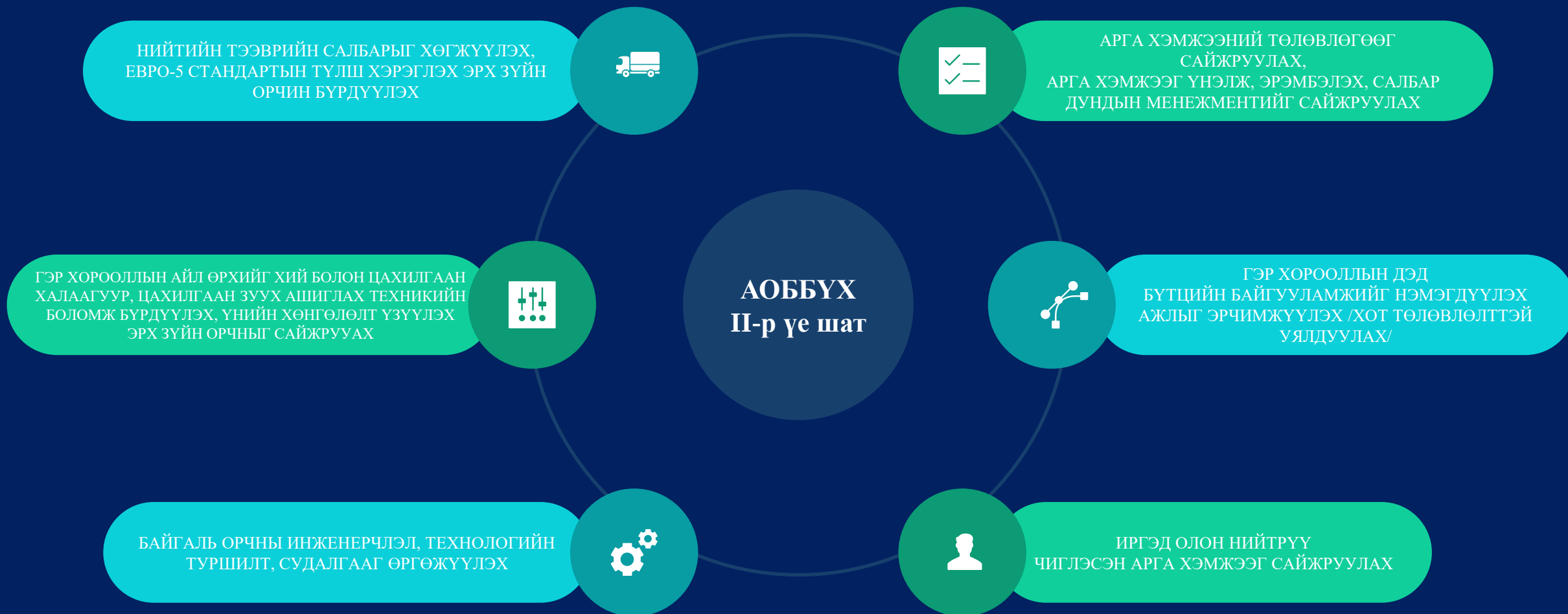
- Агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд дизель хөдөлгүүртэй том оврын тээврийн хэрэгсэл зорчихгүй байх хуулийн хэрэгжилтийг хангах, нэмэлт өөрчлөлт оруулах.
- Стандартын шаардлага хангаагүй, насжилт ихтэй тээврийн хэрэгслийг АЧСБ-д замын хөдөлгөөнд оролцуулахгүй арга хэмжээг үе шаттайгаар зохион байгуулах эрх зүйн орчин бүрдүүлэх.
- Насжилт ихтэй тээврийн хэрэгслийг импортоор оруулж ирэхийг үе шаттайгаар хориглох эрх зүйн орчин бүрдүүлэх.

ОНЦГОЙ АЛБАН ТАТВАРЫН ТУХАЙ ХУУЛЬ

- Евро-5, байгалийн хий, цахилгаан хөдөлгүүрт тээврийн хэрэгслийг татвараас 100% чөлөөлөх.
- Евро-5 ба Евро-2 ангиллын шатахууныг чанар стандарттай нь уялдуулан Онцгой албан татварыг ялгавартай тогтоох,
- Стандартын шаардлага хангахгүй шатахуун гарган авах зориулалтаар импортолж буй зарим төрлийн газрын тосны бүтээгдэхүүнд Онцгой албан татвар ногдуулах эрх зүйн орчин бүрдүүлэх

Улаанбаатар хотын агаарын бохирдлыг 80% хүртэл бууруулах зорилт

1. ХЭСЭГЧИЛСЭН ИНЖЕНЕРИЙН БАЙГУУЛАМЖ БҮХИЙ ДЭД ТӨВҮҮДИЙГ НЭМЖ БАЙГУУЛАХ

НЭН ШААРДЛАГАТАЙ ХИЙГДЭХ АЖИЛ

- Нэгдсэн менежментийг сайжруулах
- Дэд бүтцийн ажлуудыг төлөвлөж, эрчимжүүлэх
- Шаардлагатай төсөв, санхүүгийн нөөц бүрдүүлэх
- Хууль эрх зүйн орчинг боловсронгуй болгох
- Усан сангийн нөөцийн судалгаа хийх
- Ус, дулаан дамжуулах шугам татах
- Усны насос станц байгуулах
- Ариутгах татуургын шугам татах
- Цахилгаан дамжуулах шугамын хүчин чадлыг нэмэгдүүлж, цахилгаан халаагуур ашиглах боломж бүрдүүлэх
- Айл өрхүүдэд хийн үнийн хөнгөлөлт үзүүлэх

УЛААНБААТАР ХОТЫН ГЭР ХОРООЛЛЫН АЙЛ ӨРХИЙН ЯНДАНГИЙН ТООГ БУУРУУЛАХ ЧИГЛЭЛД

+

2. ОРЛОГОД НИЙЦСЭН НОГООН ОРОН СУУЦ

3. ГАЗРЫГ ОРОН СУУЦААР
СОЛИХ

4. БАРИЛГЫН САЛБАРТ ТӨР ХУВИЙН
ХЭВШЛИЙН ХАМТЫН АЖИЛЛАГААГ
БЭХЖҮҮЛЭХ

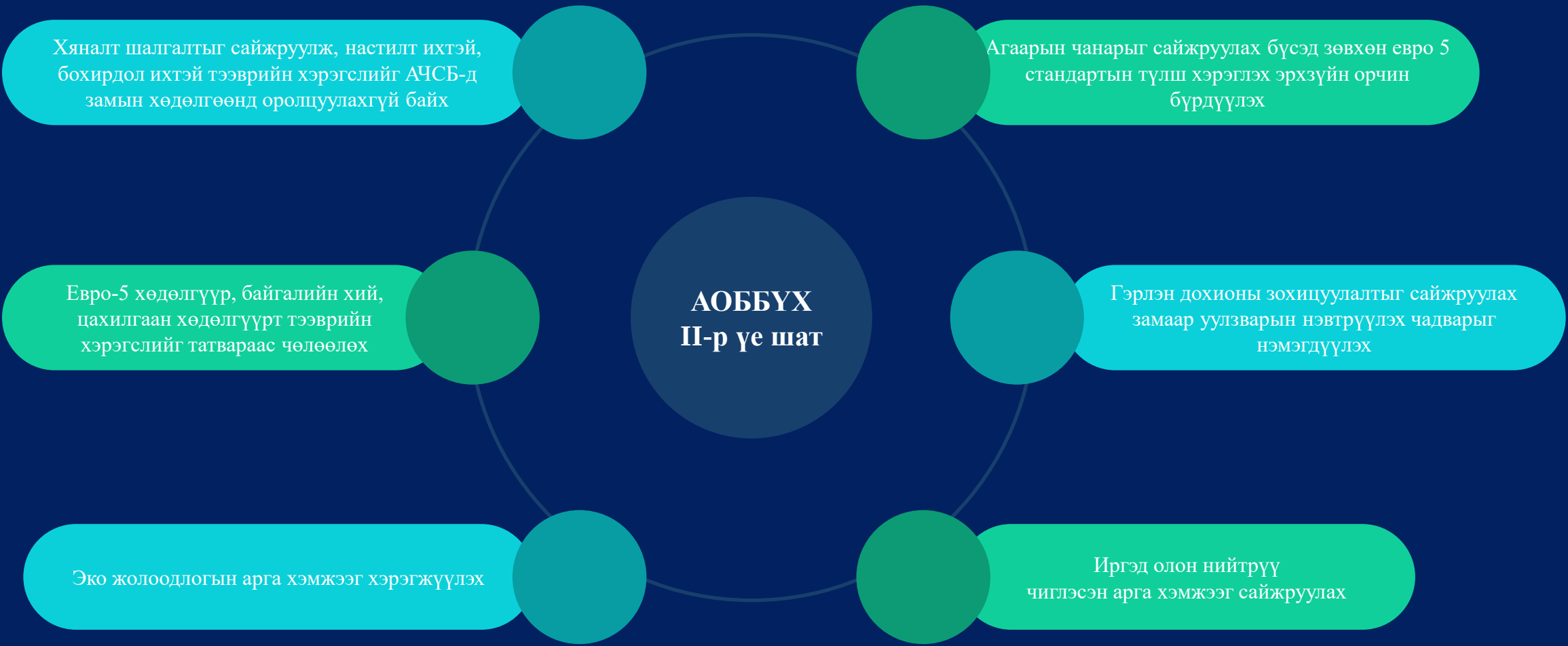

5. ТҮРЭЭСИЙН ОРОН СУУЦААР ХАНГАХ

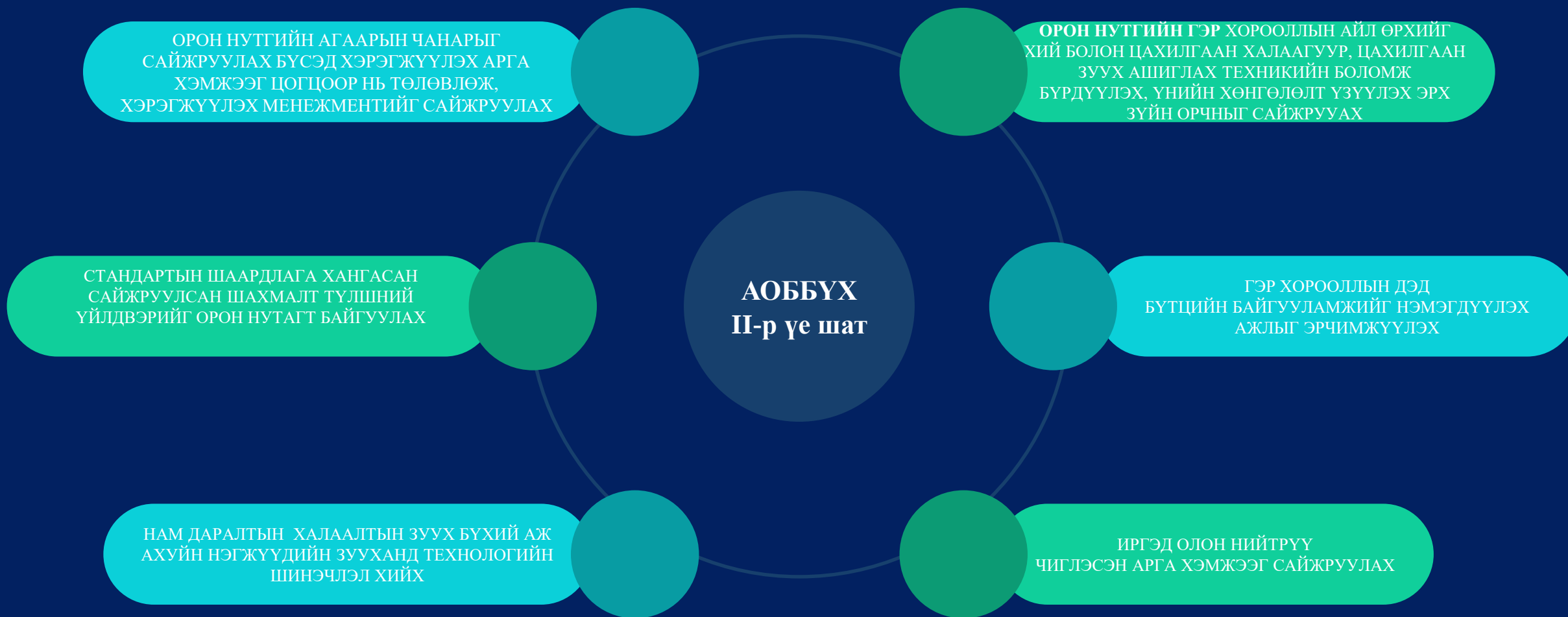
6. ИРГЭДИЙН АМЖИРГААГ ДЭЭШЛҮҮЛЭХ
ЧИГЛЭЛД ТӨРӨӨС ОНЦГОЙ АНХААРАХ

Томоохон хот, төв суурин газрын агаарын бохирдлыг үе шаттайгаар шийдвэрлэнэ

Агаарын чанарыг сайжруулах бүсийг шинэчлэн тогтоох, бүсэд мөрдөх дүрэм журмыг сайжруулах, арга хэмжээг цогцоор нь хэрэгжүүлэх

БАЙГАЛЬ ОРЧИН, АЯЛАЛ
ЖУУЛЧЛАЛЫН ЯАМ

ОРЧНЫ БОХИРДЛЫГ БУУРУУЛАХ
ҮНДЭСНИЙ ХОРОО

АНХААРАЛ ХАНДУУЛСАНД БАЯРЛАЛАА

Орчны бохирдлыг бууруулах Үндэсний хорооны Ажлын алба

+976-51-261890

obbukh@mne.gov.mn

www.agaar.mn , www.facebook.com/AirQualityMongolia